
Biblioteka Jagiellońska
stdr0025460

W PANSTWIE JEGO JMPERATORSKIEGO MAJESTATU PAWŁA I. JMPERATORA I SAMOWŁADCY CAŁEY ROSSYI &c. &c. &c. PANA NASZEGO NAYMIŁOSCIWSZEGO

KASPER KAZIMIERZ *KOLUMNA* CIECISZOWSKI z Bożey i S. Stolicy Apostolskiéy Łaski Biskup Rzymsko-Katolickich Łacińskich Kościołów Łucki i Zytomiérski, Orderów S. Alexandra Newskiego Orła Białego i S. Stanisława Kawaler.

Wszystkiemu Duchowieństwu Swieckiemu i Zakonnemu pokóy w Panu i Pastérskie błogosławieństwo --

O odebraniu ukazu

Odebrawszy z Departamentu Rzymsko-Katolickiego collegii Justitiæ URZĄDZENIE DLA KOSCIOŁOW RZYMSKO-KATOLICKIEGO WYZNANIA SWIECKICH I ZAKONNYCH W ROSSYSKIM JMPERIUM znayduiących się, ręką własną NAYIASNIEYSZEGO JMPERATORA PANA NAYMIŁOSCIWSZEGO dnia 3 Listopada Roku przeszłego 1798 podpisane, podaiemy one niezwłocznie do wiadomości i naypilnieyszego wypełnienia całemu Duchowieństwu Dyecezyi naszey, przyłączaiąc od siebie zalecenia i przepisy, iakich punktu którego wypełnienie wyciągać zdawało się.

Punkt 1. o wierności i uległości władzy Monarszéy.

w Punkcie 1szym NAYIASNIEYSZY JMPERATOR PAN NASZ NAMIŁOSCIWSZY z władzy sobie od BOGA danéy, Oycowską opiekę o dobro Narodów poruczonych sobie, rościągaiąc podobnież i do Duchowieństwa, wymaga od niego wierności zaprzysiężonéy, i posłuszeństwa chętnego sobie iako Monarsze od poddanych należącego się.

Wierność i posłuszeństwo Monarchóm naywyraznieyszemi słowy w Ewangelii (Luc: 20) i w Listach Pawła S. (Rom. 13) zalecone Chrześcianóm tém troskliwiéy od Duchowieństwa zachowane bydź maią, że one iest wybrane na to, aby było Swiatłem i przewodnikiem ludowi Chrześciańskiemu A ile my w Państwie Naylepszego IMPERATORA PAWŁA I. zostaiący, i dni Panowania JEGO Łaskami dla Kościoła liczyć mogący, iuż w rościągnionėm ramieniu Protekcyi uciśnionemu Katolickiemu w innych Państwach Kościołowi, iuż w zachowanéy dla Nas wolności wiary i obrządków naszego wyznania, abyśmy w iedności z Głową naszego Kościoła i posłuszeństwie Oycu Swiętemu (co z wiary naszéy mamy) służbę BOGU i Kraiowi pełnili, nietylko wierność i posłuszeństwo iako dla Pana, ale miłość i ufność iako dla Oyca uprzeymą mieć, i zachować winniśmy. Nasza za tém wierność gorliwsza i doskonalsza ma zależéć na tém: abyśmy 1mo. nietylko sami ią zachowali, lecz Wiernym Chrystusowym iuż w publicznych naukach, iuż w prywatnych posiedzeniach zalécać i wpaiać słowem i przykładem starali się, 2do. Nabożeństwa przepisane we dni naznaczone troskliwie dopełniaiąc, lud do onego

Przepisy Biskupie iak ten punkt zachować

go zachęcać, i obowiązywać, á prócz tego, w prywatnych Nabożeństwach i offiarach Ołtarza wspomnienia czynić, prosząc BOGA o zdrowie, powodzenie, i wszelkie dobro NAYIASNIEYSZEGO IMPERATORA, i całey Nayiaśnieyszey Familii. W czém dwoygu odwołuiemy się do urządzeń w wielu naszych Listach Pasterskich uczynionych, á w każdym prawie ponowionych i przypominanych.

Punkt 2 O uległości ustanowionym Zwierzchnościóm.

W Punkcie 2gim. że tak Swieckie iako i Zakonne Duchowieństwo powinno dopełniać z naywiększą punktualnością wszelkie z prawa idące przepisy i rozkazy Zwierchności ustanowionych nad sobą: w przypadku zaś iakiego z nich nieukontentowania, ma przynosić skargę do Dyecezalnego swoiego Biskupa, á gdyby Ten prawnéy nieuczynił satysfakcyi, w tenczas może się udać z prożbą do Rzymsko-Katolickiego Justitiæ Collegii Departamentu. —

Przepisy Biskupie iakiey formy używać w znoszeniu się.

Dla dopełnienia tego punktu następuiące czyniemy przepisy: 1mò. Każda ustanowiona Zwiérzchność do zostaiących pod władzą, dyspozycye swoie z Urzędu czynione niesłowy ani partykularném pismem, ale urzędowém zaleceniem według Formy przyłączonéy ułatwiać będzie, i w Xięgę na to zrobioną *per extensum*, albo przynaymniey treść onego zapisawszy, Numer położy. 2. odbieraiący powinien zapisać w górze datę odebranego zalecenia, chować ie osobno w originale, i natychmiast, á naydaley we trzy dni odraportować Zwierzchności o dóyściu, i dopełnieniu, ieśli natychmiast dopełnić można, lub ieśli niemożna, o naznaczeniu czasu, kiedy się dopełni, á po dopełnieniu znowu o tém uczynić rapport według formy numerowany, i w Xięgę zapisany 3. w zaleceniu i rapporcie starać się aby wiele rzeczy niebyło, ale iedna, wyiaśnienie onéy iak naykrótsze, obcych interessów, oświadczeń i amplifikacyi niemieszczące, inaczéy przyiętemi niebędą - W początkach Urzędy mylących się maią informować, niepoprawuiących się zaś strofować odesłaniem odezwy na Koszt winnego, i doniesieniem do Zwierzchności wyższéy - 4. Takowe urzędowe z obu stron odezwy na arkuszu pisane pieczęcią urzędu pieczętowane z adressem według formy, i napisem *po Kaziennemu Dziełu.* iako na poczcie przyimowane, tak też od urzędów akceptowane będą. Listy zaś prywatne w prywatnych tylko interessach pisane bydź mogą, i będą, uważane iako za niewyciągaiące odpowiedzi urzędowéy.

Punkt 3 Zakonnicy Biskupowi posłusznemi bydź maią.

W 3 Ponieważ każdy Arcy Biskup, czyli Biskup zarządzaiący powierzoną Dyecezyą, iest Pasterzem poleconey sobie Owczarni, i pierwszym Dyecezyi swoiéy naczelnikiem; przeto wszyscy Zakonnicy, i Zakonnice bez wyłączenia obowiązani są bydź we wszystkiém Jemu posłusznemi, i czynić należyte uszanowanie. —

Punkt 4 Konsystorz sądzi na mocy Duchownych praw.

W 4. Konsystorz w którym Officiał, czyli Biskupi Namieśnik iest Prezyduiącym, á któren co do sądownictwa udaie się do wyższéy nad sobą Juryzdykcyi, winien iest według nayściśleyszéy sprawiedliwości funduiąc się na prawach Duchownych, rozpoznawać i sądzić wszystkie sprawy, prócz takich processów Swieckich, i Kryminalnych, które do Sądow Cywilnych urzędów należą.

Punkt 5 Wszystkie budowle Duchowne wolne są od Kwaterunków.

5. *Należące do Klasztorów i Kościołów Parafialnych budowle które naznaczone są na seminarium, szkoły, i szpitale, takowemu tylko użyciu służyć maią: podobnież własne Duchownych Domy wolne są od wszelkiego Kwaterunku*

Wypełnienie tego punktu.

Wszystkie Duchowne Domy tak Swiekie iako Zakonne na mocy tego punktu, winne są rekwirować przez Siebie, lub przez swoią Zwiérzchność od mieyscowych cywilnych Zwierzchności, o uwolnienie Siebie od Kwaterunków, iakó też składów rozmaitych ieśliby były obciążone onemi, podawać zaś z cytowaniem daty ukazu, i słów punku, prosząc o rezolucye onéy, w przypadku nieotrzymania onéy, lub odmowienia, do Nas udawać się.

Punkt 6. Fundusze Duchowne niemogą bydź nadwerężane.

W 6m. Ponieważ osiadłości Wsie folwarki, grunta, Lasy, ogrody, łąki, ieziora, Stawy, i wszelkie tym podobne użytki, rownież pieniężne Summy, Kapitalne i procentowe, i inne Swieckiego i Zakonnego Duchowieństwa maiątki, są ogólném Duchownem dobrem. Przeto zabrania się wszystkim Klasztorom one przedawać, darować, lub zamieniać, iako też i odeymować ie onym, bez osobnego na to Monarszego zezwolenia.

Informacya iak stawać należy Przy obronie Funduszu.

Na mocy takowego punktu, Duchowieństwo iako przedtém niemogło bez pozwolenia Zwierzchności wchodzić w Tranzakcye, tak teraz tém bardziéy w żadne wchodzić niepoważy się cokolwiek maiątku Kościelnego się tycze, pod nieważnością onéy. Również ieśliby w iakim

kim Sądzie chciano odſądzić iakiéykolwiek bądź natury część iakową dóbr, i wſzelkiego rodzaiu dochodów Duchownych, z tym punktem ku obronie ſtawać należy, prosić o wſtrzymanie decyzyi do rezolucyi wyżſzéy Zwierzchności, appellacye zakładać, i do nas donosić.

W 7m. Każdemu Zakonowi dozwala ſię mieć iednego Prowincyała, Konſultora i Sekretarza, Których wybór zależy od Dyecezalnych Biſkupów, a Ci w wybieraniu onych powinni mieć uwagę na Lata, obyczaie, ſposobność i zaſługi. Punkt 7. Prowincyałowie

W 8m. Jnnych Klaſztornych Przełożonych, czyli Superiorów, wybiérać ma ſam Arcy Biſkup lub Biſkup Dyecezalny. Punkt 8. Jnnych Przełożonych wybór

W 9m. Biſkup także wybiérać powinien w pomoc Superiorowi każdego Klaſztoru, z liczby znayduiących ſię w nim Zakonników, iednego Wikarego i Prokuratora, którzy obowiązani będą naypilniéy doſtrzegać, ażeby Klaſztorne Dochody na ſamie nieuchronne i prawem przepiſane potrzeby używane były, a dla dozoru Klaſztornych dochodów, czynienia rozmaitych z nich wydatków, zapiſywania onych w przychodowe i rozchodowe Xięgi, iako też dla utrzymania należytego, w użyciu Klaſztornéy kaſſy, porządku, pozwala ſię Zakonnym Zgromadzeniom wybierać z liczby ſwoich współ-Braci, co trzy lata iednego Zakonnika. Punkt 9. Wybór Wikarego, Prokuratora i Expenſów urządzenie.

Dopełniaiąc trzy teraz rzeczone Punkta, zalecamy i zapowiadamy wſzyſtkim Zakonnym Przełożonym, iż wſzyſcy Urzędnicy Zakonni maią zoſtać na ſwych mieyſcach i ſtopniach do czaſu ukończenia wizyty generalnéy. Jeżeliby zaś w którém zgromadzeniu wypadała potrzeba, iakowéy co do tych punktów odmiany, tedy ma bydź uczynione niezwłocznie do Nas doniéſienie o takowéy potrzebie, abyśmy przed tym czaſem o onéy natychmiaſt proviſoriè zaradzili. Żaden także Zakonnik znayduiący ſię teraz w Klaſztorze, niema bydź odmieniany, i przenaſzany do drugiego Klaſztoru, chyba za Naſzą wyraźną dyſpozycyą. Ci zaś którzy teraz zoſtaią na Kapelaniach, przywołani bydź powinni do ſwoich Klaſztorów na czas wizyty. Dopełnienie Onych.

W 10m. Skoro w Klaſztorach gdzie ſię znayduią Opaci, czyli w Świeckich Kościołach Biſkupi Suffragani, i Jnfułą zaſzczyceni Proboſzczowie, zoſtanie wakuiące takiéy doſtoyności mieyſce, tedy Dyecezalny Biſkup wybrawſzy zaſłużonego i przykładnego życia Kandydata, przedſtawia o Nim do Departamentu Juſtitiæ Collegii Rzymſko-Katolickich ſpraw, a ten poda JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI do utwierdzenia. Punkt 10. O Opatach, Jnfułatach Suffraganach.

W 11m. Gdyby nadſpodziewanie zdarzyło ſię że Rządca Kościoła niewpiſywałby do Sznurowéy Xięgi wſzyſtkich przychodzących Kościelnych, lub Klaſztornych dochodów, albo ſzafował onémi na zabronione prawem wydatki, w tenczas Prokurator winien ieſt niezwłocznie o tém donosić Dyecezalnemu ſwoiemu Biſkupowi, i Prowincyałowi. Podobnież doziérać tego maią Dziekani w podległych ſobie Kościołach, a gdy oſkarżony, z Jnkwizycyi okaże ſię bydź winnym, ma bydź oddalonym z urzędu, i według praw ſądowym. Punkt 11. Kary na niezapiſuiącego dochodów do Xięgi ſznurowéy.

Sznurowe Xięgi w Klaſztorach za podpiſem i pieczęcią Prowincyała, w Parafialnych zaś Kościołach za podpiſem i pieczęcią Dziekana, maią ſię zacząć od czasu Wizyty. Ażeby zaś była ułatwiona trudność w robieniu tych Xiąg ſznurowych, przywiozą ie z ſobą na ten raz Wizytatorowie z podpiſem i pieczęcią Naſzą, i podadzą obiaśnienie, iaką formą zapiſywania w one wciągane bydź maią. Jnformacya, kto ſznurowe Xięgi autentykuie,

W 12m. Każdego Klaſztoru Przełożony czyli Superior kończąc urzędowanie ſwoie, które przez trzy lata ſprawować ma, winien ieſt uczynić swoiemu naſtępcy ze wſzyſtkich przychodów i roſchodów wierny obrachunek; i zdać Jemu podług regeſtru wſzelkiego rodzaiu Klaſztorne i Kościelne ſprzęty, iako też Archivum i Bibliotekę należytym porządkiem w przytomności Dziekana. Punkt 12. Przełożony Klaſztoru przy kończu urzędowania winien czynić kalkulacyą.

Wſzyſcy Wizytatorowie Generalni odebrawſzy od Przełożonych mieyſcowych z wſzyſtkich prowentów kalkulacyą, ſporządzą naydokładnieyſze Klaſztorów Jnwentarze, tak co ſię tycze Kościoła, i Jego ſprzętów, Biblioteki, iako też Stanu Klaſztoru, dóbr. w nich będącego poddaństwa, familią płci oboiéy z ſprzężaiem i powinnościami, wſzelkiey natury dochodów. Laſów, Stawów, lub Jeziór, Pól, Sianożęci, Bydła, Owiec, Koni, narzędzia rolnego. Nakażą ſpiſać naydokładnieyſze Summaryuſze Przepis ſporządzania Jnwentarzów przy inſtallacyi Nowego Przełożonego.

 maryuſze

maryuſze dokumentów Klaſztornych, opiſać Kategoryami każdy interes tak ukończony, iako też w ſtopniu prawności będący, i takowe dzieło ſami podpiſzą, takoż Przełożony miéyſcowy na nim ſię podpiſze. Zaś przy inſtallacyi nowego Rządcy, za wyſzłym od Nas na Superiorоſtwo inſtrumentem, J X. Dziekan mieyſcowy ziedzie, dzień rzeczonego Aktu bez zwłoki wyznaczy, Stan cały Klaſztoru i z dobrami przez Generalnego wizytatora opiſany ſprawdzi, rzetelną wſzyſtkiego rewizyą uczyni, odmiany iakie zaſtanie adnotować będzie, nowy opis tego wſzyſtkiego ſporządzi, ſam podpiſze, iako też zdaiącego Rząd i odbieraiącego tenże, podpisy zbierze, Exemplarz ieden przy Przełożonym mieyſcowym zoſtawi, á drugi Kuryi Naſzéy przy rapporcie doſtatecznym o wſzelkich zaſzłych odmianach odeſzle.

Punkt 13. Prowincyałów władza, i poſłuſzeńſtwo Jm,

W 13m. Prowincyałowie utrzymywać maią Zakonników w należytéy uległości, á nayſzczegulniéy mieć baczność na poſtępki Przełożonych czyli Superiorów, á ci ze wſzelką punktualnością wypełniać, iak należy roſkazy. Niekątenci zaś z Jch decyzyi, mogą ſię udawać z prożbą do Konſyſtorza.

Dopełnienie według maiących wyiść o ſobnych Jnſtrukcyi.

Decyzye Prowincyała niemogą bydź tylko na piśmie uczynione urzędownie w ſpoſób poſtanowienia według maiących wyiść od Nas w czaſie oſobnych dla urzędu Prowincyalſkiego inſtrukcyi i ordynacyi. Te wſzyſtkie w Xięgę oſobną ſzczegulnie na to ſporządzoną, co do ſłowa wpiſywane bydź powinny, ſame zaś oryginały iedne do drugich przyſzywane i w Archiwum Zakonnym utrzymywane będą.

Punkt 14. Przełożony rządzi według reguł.

W 14m. Każdy Przełożony Klaſztoru czyli Superior, iako Zwierzchnik onego powinien rządzić onym podług przepiſanych dla Zakonu ſwego prawideł, utrzymuiąc razem podległych ſobie w należytym porządku i uległości.

Zalecenie gorliwości o zachowanie reguł.

Reguły Zakonne będąc duſzą tak pożytecznych w Kościele Bożym Zgromadzeń i uſtanowień, za odſtąpieniem od których, gdy Zakon przeſtaie bydź tém, czém bydź powinien, każdy Zakonnik gorliwym o nie bydź obowiązanym ieſt, á w iakimkolwiek mianowicie co do karności onych niedopełnieniu, obowiązuiemy Sumnienie każdego Zakonnika, aby ſzukaiącemu w téy mierze wiadomości Urzędownikowi bądź to Prowincyałowi, bądź Dziekanowi wiernie odkrył, á w przypadku gdyby tych nadaremne widział kroki, Nam ſamym donioſł.

Punkt 15. o Wizytach Klaſztorów.

W 15m. Prowincyał lub Konſultor powinien odwiedzić i wizytować każdy Klaſztor corocznie raz ieden lub razy kilka, ieśli tego okoliczności prawem wytknięte wyciągać będą.

Jnſtrukcye w czaſie.

W iakim celu, i porządku mianowicie co do zachowania nanieyſzych przepiſów czynić ſię maią wizyty, wydane będą w czaſie inſtrukcye Prowincyałóm.

Punkt 16. o wizycie generalnéy.

W 16m. Opiſanie Wizyty generalnéy czynione bydź powinno iaśnie i dokładnie z wypiſaniem w niéy uſługi, którą każden, według ſwoiego powołania pełnić powinien w ſzczególności, tudzież Stanu każdego Kościoła, Klaſztoru, budowli, Wſiów folwarków, Lasów, Summ pieniężnych, percepty i expenſy, ſłowem nieopuſzczaiąc w oném żadney potrzebnéy okoliczności. Jeden Exemplarz aktu Wizyty ma ſię zoſtać z podpiſem od Wizytatora w Klaſztornym Archiwum, á drugi z podobnymże podpiſem powinien bydź odeſłanym przez Niego do Dyecezalnego Biſkupa, á Biſkup po przeyrzeniu onego, przedſtawia do Rzymſko-Katolickiego Departamentu Juſtitiæ Collegij.

Czas w którym ſię będzie odprawiać Wizyta.

Wizytę Generalną iak nayprędzéy chcąc mieć uſkutecznioną, zalecamy wſzyſtkich Parafialnych Kościołów Rządcóm, i Klaſztorów Przełożonym, ażeby wſzyſtkie potrzébne do tego Aktu gotowości mieli. W którym zaś czaſie ma ſię rospocząć ta Wizyta, Wizytorowie od Nas wyznaczeni oſtrzegą.

Punkt 17. Biſkup zawſze wizytować może.

W 17m: Arcy-Biſkupowi i Biſkupôm zachowuie ſię prawo odwiédzać i wizytować w każdym Czaſie Parafialne Kościoły, i Klaſztory, wizytuiąc ie wewnątrz, i zewnątrz, albo też poruczyć to, komu innemu. -

Punkt 18 o niedoſtatku kapłanów w klaſztorze ad curam animarum.

W 18m. Jeżeli w którym Klaſztorze, albo też w całym Zakonie niedoſtatek daie ſię widzieć Kapłanów ſpoſobnych do uſług Parafialnych, w takowém wydarzeniu Dziekan ma przedſtawić Biſkupowi.

Punkt 19. O Pomnożeniu dochodów.

W 19m. W materyi pomnożenia Kościelnych dochodów, Klaſztornych, zachowania Lasów, iako powſzechnéy korzyści Dziekani, i Prowincyałowie maią zaſięgać rady Dyecezalnego Biſknpa, á ten z obowiązku ſwego doſtrzega, ażeby Kościelna własność niebyła użyta marnie, i niebyła trwoniona.

W 20m.

W 20m. Zaden Zakon przyimowač niepowinien od znayduiących ſię w Klaſztorach na próbie, innych Szlubów, prócz tych, które ſię zowią proſte (Simplicia vota) uroczyſte zaś Szluby (Vota ſolemnia) niepierwéy przyimowane bydź maią, aż po przyięciu przez Nich Subdiakonatu, à zaś do Zgromadzenia Panien Zakonnych niemożna przyimować, aż w wieku Lat dwódzieſtu dwóch.

Punkt 20. O Czaſie Profeſſyi Zakonney.

Co ſię ma rozumiéć per Vota Solemnia, lub ſimplicia, doſtatecznie wyiaśniaią Prawa Duchowne, i niektóre Jnſtituta Zakonne; nim one przyidzie któremu Zakonnikowi uczynić, niewprzód do takowego Aktu przyſtąpi, aż wyznaczony od Nas Kommiſarz do aſſyſtencyi i Examinu, znaydzie aſpiruiącego doſtatecznie przyſpoſobionym, i do czego takowe Vota wiążą, temuż iaśnie wytłómaczy i przełoży, Przełożony Klaſztoru gdzie ieſt Nowicyat, za każdym razem, kiedy Oſobę do Zakonu przyimie, do Prowincyała natychmiaſt donieſie rapportem, à ten do Nas, tudzież ieśli któren Kleryk będzie w Stanie przyiścia do Subdiakonatu, abyśmy do Examinu przed Profeſſyą wydali Naſz Jnſtrument.

Przed Profeſſyą Aſpiranta Komiſarz wyznacza ſię.

W 21m. Zabrania ſię Zakonnikóm nietylko przechodzić z iednéy do drugiey Dyecezyi, ale nawet oddalać ſię z niéy na Czas bez ważnych Klaſztornych intereſſów, iednakże i w takim przypadku powinni mieć pozwolenie od ſwego Dyecezalnego Biſkupa. Podobnymże ſpoſobem wewnątrz Dyecezyi żaden Zakonnik oddalać ſię niepowinien na czas długi bez pozwolenia na piśmie od Superiora, à ſprawuiący Parafialne uſługi (curam Animarum) *bez takowegoż pozwolenia od Dziekana.*

Punkt 21. o nieoddaleniu ſię z Dyecezyi i Klaſztorów.

Zaden Prowincyał w Dyecezyi Łuckiéy znayduiący ſię, niema odtąd wydawać ani obedyencyi Zakonnikóm w téy Gubernii znayduiącym ſię do Klaſztorów w drugiey Gubernii położonych, ani przeciwnie nawet do Rządow iuż Klaſztorów w drugich Guberniach położonych, wdawać ſię niema, Którenby zaś Zakon w téy Gubernii ſwego Prowincyała niemiał, à ten zoſtałby bez powrotu w innéy Dyecezyi, do Nas iak nayrychléy mieyscowi Przełożeni donieść maią, abyśmy Jm radę opatrzyli. Dziekani wydaiąc Xiężom w Dekanacie Swoim *curam Animarum* ſprawuiącym ſwiadectwa w ſpoſobie paſzportu, powinni położyć pieczęć i ſwóy podpis, zamierzywſzy Czas, do którego te świadectwo ſłużyć może. Zakonnik bez paſzportu Superiora nigdzie niewyiedzie, à zaś iadący gdzie daley, i na Czas dalſzy od Nas go wezmą.

Dopełnienie tego punktu.

W 22m. Zabrania ſię Jm także mówić na Ambonie, lub piſać dzieła w materyach polityсznych, à nayſzczególniéy ściągaiących ſię do Kraiowego Rządu, przypominaiąc Jm aby ſię raczéy cwiczyli w Chrześciańſkich cnotach, i bogomyślności.

Punkt 22. niewdawać ſię w materye polityczne.

Aby tém bardziey zapewnić ſię o dopełnieniu tego punktu, zaleca ſię Zakonnikóm, ażeby wſzyſcy nim na Ambonę idą, Kazanie ſwoie mieyſcowemu Przełożonemu okazali, który ma doſtrzegać, aby nietylko politycznych rezonowań niebyło, ale też żeby nauka czyſta wiary i obyczaiów ſkromnie, przyſtoynie, gorliwie, i do przekonania Ludowi przekładana była -- Co ſię tycze Rządu Kraiowego, obowiązkiem naſzym ieſt przypominać Obywatelóm powinność Chrześciańſką kochania Oyczyzny ſwoiéy, à ſzanowania władze poſtanowione, á to nietylko ſłowem, ale i przykładem. -- W ogólności w politykę i intereſſa Swieckie niewdawać, ſię Dziekani maią mieć oko na Swieckich Dekanatu ſwoiego Xięży, iuż co do ſpoſobu kazywania każdego z nich, oſobliwie młodych, iuż co do zachowania ſię w tym punkcie, à przeſtrzegać i do

Przepiſy do pełnienia.

i do Nas donosić, skoroby co postrzegli. J żebyśmy użyteczny i iednostayny wszędy nauczania Ludu w Kazaniach wprowadzili sposób, osobne do tego przepisy na Dyecezyą przesłane będą.

Punkt 23. O Zakonach uczących, i o naukach.

W 23m. Zakonnicy sposobni do dawania nauk, iako to: Jezuici, Bazylianie. i Piarowie. powinni się onemi zatrudniać pod protekcyą swoiego Biskupa, któren względem nauk pożytecznych społeczności, ma się porozumiewać z Cywilnym Gubernatorem. --

Zalecenie przysłania rapportów o Szkołach.

Nim, co do dopełnienia tego punktu, poroznmieć się Nam przyidzie z JW. Gubernatorem, tém czasem wszystkie Klasztory uczące, maią dać rapport o Stanie Szkół swoich, o liczbie Studentów, o obiektach nauk, á mianowicie o postępku dzieci w obyczayności i nauce Chrześciańskiéy, z wyrażeniem imion Nauczycielów, ich pilności, obyczayności, i nauce na dzień 15 Marca. Dziekani zaś dadzą wiadomość na tenże czas, ieżeli w Jch Dekanacie znayduią się iakie Konwikty, lub prywatni Guwernerowie, również z wyrażeniem Jch przymiotów i obyczayności. --

Punkt 24 Zyiący na osobności, część maiątku dać maią.

W 24m. Kameduli, Cysterfi, i wszystkie inne Zakony zyiące podług swoich Wotów, i Reguły na osobności, powinni dawać proporcynalną część swoich dochodów na utrzymanie Szpitalów Jnfirmaryi i Szkół.

Punkt 25 nieposiadaiący dóbr są Domy rekolekcyi.

W 25m. Nieposiadaiący Wsiów i dochodów zatrudniać się będą poprawą przysłanych do Nich z Konsystorza na pokutę Osób tudzież innemi pożytecznemi á przyzwoitemi sobie zabawami. -

Przepisy co do tego punktu wyidą z Konsystorza.

Na mocy tego punktu Konsystorz nasz Osobóm poprawy życia potrzebuiącym, przeznaczać ma na poprawę Domy OO. Bernardynów, Kapucynów i Reformatów, opisuiąc Dekretem, lub osobne przy Dekrecie daiąc instrukcye, wyznaczaiące iako to: czas bawienia się, tak sposób utrzymywania i ćwiczenia Duchownego, tudzież naznaczaiąc, ieśli maiętny proporcyonalną Domowi Jałmużnę, ieśli zaś ubogi bez żadnéy nadgrody, Oyca też Duchownego takowym za powzięciem wiadomości o osobach tam mieszkaiących *de nomine & cognomine* wyrażaiąc.

Punkt 26 Wszyscy winni są służyć Publiczności.

W 26m. Wszyscy inni Zakonnicy, i Kongregacye maią obowiązek służenia Publiczności, albo sami przez siebie, albo przyłożeniem się częścią dochodów swoich na utrzymanie Szpitalów i Szkół, słowem, każdy Zakon winien iest wszelkiemi sposobami służyć Jmperio, i przykładać się do Jego dobra.

Punkt 27 Panieńskie Klasztory publiczną posługą bawią się.

W 27m. Podobnym sposobem Klasztory Panieńskie pod władzą swoich Dyecezalnych Biskupów zostaiące, maiące swoie Wsie i kapitały, winne są edukować na swoim kosztcie, niemaiąc zaś Wsi i Kapitałów powinne mieć staranie o chorych płci swoiéy. utrzymywanych z dochodów drugich Klasztorów.

Wprowadzone dawniéy na zalecenia Nasze do Klasztorów uczenie Szkółek, utrzymywanie Siérót, żywienie ubogich w pewnéy liczbie o czemyśmy Rządzącemu Senatowi w Roku 1796. Dnia, 23 Septembra i Rzymsko-Katolickiemu Departamentowi w Roku 1798. Dnia 3 Mca. Februar: rapportowali, aby w swoiéy mocy zachowano było, przypominamy, i w Czasie Wizyt pilne na to mieć oko zalécamy. Które zaś Klasztory, i z iakiéy części dochodów swoich przykładać się maią do powszechnéy użyteczności Dyecezyi, a zatém i Kraiu, osobne w téy mierze po odbytych Wizytach generalnych urządzenie Sobie zostawuiemy.

W 28m.

W 28m. naostatek dozwala się Arcy Biskupôm wewszystkiém, co tylko dla publicznego lub Kościelnego dobra, iako też ku oświeceniu służyć może, i co nieprzechodzi granić władzy Jch charakterowi właściwéy czynić swoie przepisy i urządzenia: o takowych záś ustanowieniach, do których sami przez się przystąpić niemogą podawać proiekta do Rzymsko-Katolickiego Departamentu Collegii Justitiæ, którego obowiązkiem będzie, rozpoznawać, à potém przedstawiać Senatowi, do potwierdzenia.

Punkt 28 Biskupi czego sami czynić niemogą, podaią proiekt.

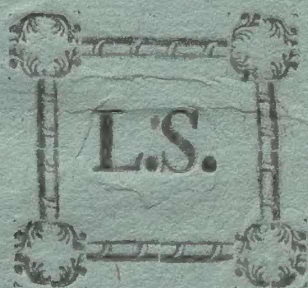
Na mocy ostatniego punktu Duchowieństwo Swieckie i Zakonne, iakie desideria mieć może do Nas na piśmie przez swoich Zwierzchników podpisane przesłać, abyśmy u Siebie ie uważywszy, co uznamy bydź potrzebą Departamentowi Rzymsko-Katolickiemu *Collegii Justitiæ* podać mogli.

Zalecenie aby Duchowieństwo desideria podało.

Nnieysze urządzenie w każdym Domie Zakonnym i w każdym Kościele Parafialnym, iako też w każdym Urzędzie od nas postanowionym, i postanowić się maiącym ma się znaydować, iako Reguła Dyecezalnego Rządu. Po odebraniu onego natychmiast przy Zgromadzeniu Duchowieństwa w Klasztorach, à w Urzędzie na zasiadaniu przeczytane, w Xięgach zachowane, i naypilniéy przez Superiorów exekwowane bydź powinno. --- O czém abyśmy się naymocniéy zapewnili, chcemy ażeby JJ. XX. Dziekani przysłali do Kancellaryi Naszéy rewersa z każdego Kościoła i Klasztoru od JJ.XX. Plebanów i Przełożonych Klasztornych o odebraniu tego urządzenia z wyrażeniem Dnia i Miesiąca. -- Dan w Łucku dnia 31. Stycznia 1799. Roku.

Urządzenie to chować, wypełniać.

KASPER BISKUP.

Nro. 122.

Sekretarz Kuryi X. Michał Piwnicki Kanonik Katedralny Zytomierski.

Ten Bocev odebrałem za Powrotem z Podol
d. 28. Febr. 1799. Anno
Dałem Raport z odebrania d. 2. Marty ...
sub Nro. Anno.

